

ผู้บริหารสำนักงาน กปร.

ร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร

ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ฯ เชียงสะพานพระราม ๘ กรุงเทพฯ

เมื่อวันอังคารที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

เลขฯ ฝากบอ

กิจกรรมโครงการอันเนื่องฯ

สืบสาน รักษา ต่อยอดฯ

จดหมายข่าว

สำนักงาน

กปร.

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ เดือนเมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓

ในรอบเวลานี้มีวันสำคัญของเราได้แก่ วันฉัตรมงคล ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” นอกจากนั้นยังมีวันสำคัญอีกหนึ่งวันคือวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

เรื่องสำคัญในช่วงเวลานี้คือเรื่องการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่มีการระบาดไปทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยด้วย ทำให้รัฐบาลต้องออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ และออกประกาศเพิ่มเติมขยายเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินจนถึงปัจจุบัน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมการระบาด สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยออกมาตรการและระเบียบต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ภายในหน่วยงาน อาทิ การเหลื่อมเวลา การปฏิบัติงาน การ Work From Home การส่งหนังสือราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การป้องกันการติดต่อของไวรัสโดยสวมหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาขณะปฏิบัติงาน ล้างมือบ่อย ๆ การรักษาระยะห่างทางสังคม การพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคในสถานที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง การให้ความรู้ผ่านเสียงตามสายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและจิตใจไม่ให้เกิดความตื่นตระหนก ผลการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่ สำนักงาน กปร. ติดเชื้อไวรัสดังกล่าว

ภายใต้สถานการณ์ที่วิกฤตินี้ การกิจการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการพิจารณางบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยได้ขออนุมัติจากประธาน กปร. เป็นครั้งที่ ๓ ของปีงบประมาณเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๕๙ โครงการ ซึ่งในปีงบประมาณนี้ มีการอนุมัติงบประมาณไปแล้วรวม ๓ ครั้ง มีโครงการที่อนุมัติรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒๗ โครงการ เพื่อสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนโดยด่วนต่อไป

หลังจากพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓ สำนักงาน กปร. ได้พิจารณานำระบบการประชุม on line โดยได้ประชุมหารือร่วมกันระหว่างสำนักงาน กปร. กับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคและมอบนโยบายปรับแนวทางการดำเนินงานและการขยายผล ปรับแผนการฝึกอบรมของเกษตรกร การจัดให้ศูนย์ศึกษาฯ บางแห่งเป็นสถานที่กักกันตัวของจังหวัดเพื่อเฝ้าสังเกตอาการ การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโรคระบาด COVID -19 เช่น การแจกเมล็ดพันธุ์พืชให้แก่ประชาชนที่สนใจทางไปรษณีย์ การให้ความรู้ทางการเกษตรผ่านสื่อโซเชียลทบทวนการมาเข้ารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์ศึกษาฯ เพื่อลดการรวมตัวกันของคนจำนวนมาก รวมถึง การติดตามเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้เครือข่ายโดยทีมขยายผลโมบาย

โรคติดเชื้อ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อทั้งภาคเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข การเกษตร การท่องเที่ยว เอกชน ภาคประชาชน ฯลฯ ซึ่งทุกภาคส่วนได้ร่วมมือ ร่วมใจปฏิบัติตามมาตรการของรัฐ ช่วยเหลือและแบ่งปันกัน เพื่อให้สถานการณ์ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี และผมได้มีโอกาสเผยแพร่การนำเสนอปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในช่วงวิกฤติ COVID-19 ให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบสามารถนำไปปรับใช้ ดังเช่น การทำเกษตรทฤษฎีใหม่สำหรับผู้ที่ถูกเลิกจ้างงาน ปิดกิจการและกลับภูมิลำเนา การเตรียมวางแผนการใช้ชีวิตในอนาคตด้วยความรอบคอบ ระวังภัยวัง ตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บออม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและความมั่นคงในชีวิต ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ผู้ที่สนใจสามารถติดตามย้อนหลังได้ใน รายการ คิดเพื่อชาติ ตอน ร่วมฝ่าวิกฤติโควิด 19 ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓ และผ่านทาง Facebook และ Youtube สำนักงาน กปร.

จากสถานการณ์โรค COVID-19 ในครั้งนี้ ทำให้เราทุกคนได้เรียนรู้ที่จะป้องกัน ปรับตัว เปลี่ยนแปลง ซึ่งรูปแบบการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก็จะมีวิถีใหม่ (New Normal) เช่นเดียวกัน ทั้งการขยายผลโครงการ การฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ การบริหารทรัพยากร การให้ความสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มรูปแบบ เช่น บริหารจัดการเมล็ดพันธุ์สำหรับแจกจ่าย ยามประสบปัญหาภัยพิบัติด้วยระบบ e-seed การเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านเว็บไซต์ สื่อดิจิทัลต่าง ๆ การใช้ฐานข้อมูลโครงการเพื่อการบริหารและตัดสินใจ เป็นต้น

ท้ายที่สุดนี้ สำนักงาน กปร. ขอร่วมเป็นกำลังใจให้ทุกหน่วยงาน ทุกท่าน ก้าวผ่านวิกฤติ และก้าวต่อไปกับวิถีใหม่ (New Normal) ของการใช้ชีวิตไปด้วยกัน เพื่อให้สังคมของเรากลับมามีความสุขและปลอดภัยอีกครั้ง

นายดนุชา สินธวานนท์
เลขาธิการ กปร.

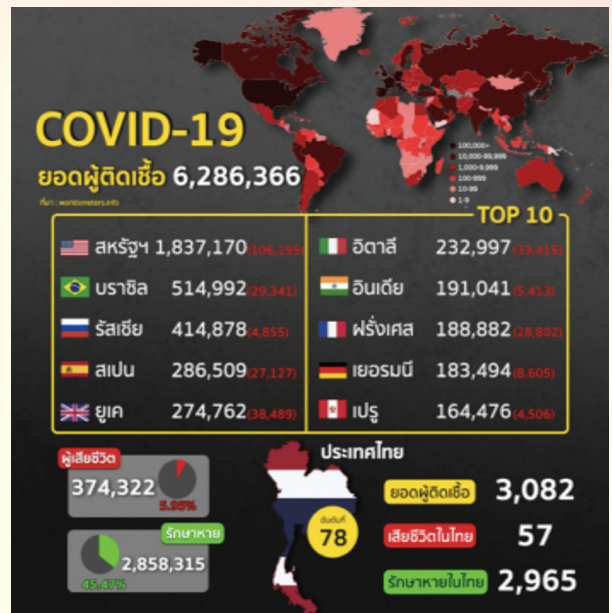
อยู่อย่างไรในช่วงวิกฤตโควิด-19 ให้ “กายห่างโรค ใจห่างทุกข์”

โดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 เป็นอีกหนึ่งสถานการณ์ที่ต้องจดจาวไว้ในประวัติศาสตร์โลก การแพร่กระจายของโควิด-19 เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบเป็นครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน เชื้อไวรัสโควิด-19 แพร่กระจายโดยผ่านการสัมผัสโดยตรงกับฝอยละออง (Droplet) จากลมหายใจของผู้ติดเชื้อ ที่เกิดจากการไอและจาม การสัมผัสพื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสปนเปื้อน ไวรัสโควิด-19 อาจอยู่รอดบนพื้นผิวเป็นเวลาหลายชั่วโมง แต่ก็ถูกทำลายได้ด้วยสารฆ่าเชื้อทั่วไปลักษณะอาการของโรคไวรัสโควิด-19 ได้แก่ มีไข้ ไอ และหายใจหอบ ในรายที่มีอาการรุนแรงอาจมีโรคปอดอักเสบ หรือหายใจลำบากร่วมด้วย และอาจถึงขั้นเสียชีวิต

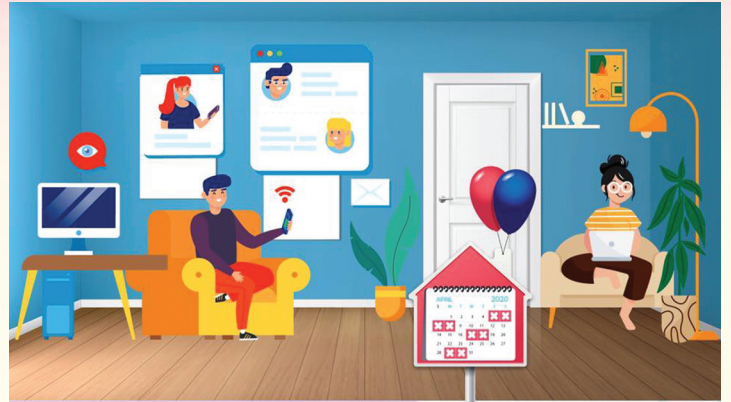
สำหรับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ของประเทศไทย พบผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ครั้งแรกในเมื่อวันพุธที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ พบผู้ติดเชื้อ ๔ รายเป็นชาวจีน ๓ ราย ชาวไทย ๑ ราย เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลนครปฐม สำหรับสถานการณ์ข้อมูล ณ **วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓** ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) รายงานว่า ประเทศไทยพบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโควิด-19 รวมสะสมเป็น ๓,๐๘๒ ราย มีผู้เสียชีวิตสะสม ๕๗ ราย และมีผู้ที่รักษาหายแล้ว ๒,๙๖๕ ราย โดยพื้นที่กรุงเทพฯ และนนทบุรี มีผู้ป่วยยืนยันมากกว่าพื้นที่อื่น รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียกเหนือ และภาคเหนือตามลำดับ สำหรับสถานการณ์ในต่างประเทศมียอดผู้ติดเชื้อสะสมรวมกว่า ๖.๒๘ ล้านราย มีผู้เสียชีวิตกว่า ๓ แสนราย และรักษาหายกว่า ๒.๘๕ ล้านคน โดยสหรัฐฯ มีผู้ติดเชื้อสะสมสูงสุดที่ ๑.๘๓ ล้านราย ตามด้วย บราซิล ๕.๑๔ แสนราย และรัสเซีย ๔.๑๔ แสนราย

ในฐานะประชาชนคนไทยควรจะร่วมมือร่วมใจกันอย่างไร ให้ “กายห่างโรค ใจห่างทุกข์” จากไวรัสโควิด-19 ผู้เขียนจึงได้รวบรวมคำแนะนำจากผู้รู้หลายๆ ท่าน หากได้อ่านแล้วนำไปปฏิบัติตามก็เชื่อว่าจะทำให้เราและประเทศชาติสามารถผ่านวิกฤติไวรัสโควิด-19 ได้ โดยแบ่งออกเป็น ๓ หลัก ในการดำเนินชีวิต คือ หลักธรรม หลักคิด หลักปฏิบัติ

๑. หลักธรรม ในที่นี้ ขอยกปาฐกถาธรรมของพระอาจารย์ไพศาล วิสาโล ท่านกล่าวไว้ว่า “คนเราได้ตายด้วยเชื้อโรคทุกคน” การติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เกิดกับผู้คนมากมาย แต่มีคนจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่เสียชีวิต ทั้งนี้เพราะคนป่วยจะสร้างภูมิคุ้มกัน กำจัดไวรัสได้เองในที่สุด แต่คนที่ภูมิคุ้มกันอ่อนแอ สู้ไม่ได้ก็อาจเสียชีวิตได้ ความทุกข์ก็เช่นกัน คนที่มีภูมิคุ้มกันทางใจ หรืออาจเรียกว่า “ภูมิคุ้มใจ” ก็จะไม่เป็นทุกข์ **“ภูมิคุ้มใจ” เกิดขึ้นได้ ด้วยการเจริญสติ** หากเปรียบว่า **จิต** เป็นเมืองที่มีกำแพงล้อมรอบ เรียกว่า **จิตตนคร** กำแพงเมืองย่อมป้องกัน **ข้าศึก คือความทุกข์** เอาไว้ข้างนอก ส่วนที่อ่อนแอที่สุดที่ข้าศึกจะเข้ามาในเมืองได้ก็คือ ประตูเมือง **สติ ก็เป็นดั่งนายทหาร** ฝ้าประตูทางเข้าออก ถ้านายทหาร คือสติไม่อยู่ความทุกข์ก็ย่อมเข้ามา รบกวนจิตได้ หากสติเฝ้าอยู่ตลอดเวลา ความทุกข์ย่อมไม่อาจเข้ามา รบกวนจิตได้ เช่นเดียวกันกับ **“โรคระบาดไม่ได้ทำอันตรายเรา เท่า ความกลัวโรคระบาด”** ความกลัวทำให้เราบางคนถึงกับกินไม่ได้นอนไม่หลับ ทั้งที่ยังมิได้ติดโรค ในช่วงที่มีโรคระบาด เราก็ควรป้องกันตนเองมากกว่าปกติและมีสติทำตามคำแนะนำของสาธารณสุข แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องทำให้จิตใจเศร้าหมองไปกับข่าวสารที่เกิดขึ้น

๒. หลักคิด ไวรัสโควิด-19 เป็นโรคระบาดใหม่ มนุษย์ทุกคนย่อมกลัวสิ่งที่ไม่รู้ และมีการสับสน วิตกกังวล เกิดความหวาดระแวงกันขึ้นในสังคม ส่งผลให้เกิดการแยกตัวทางสังคมของกลุ่มคน จนเกิดการตีตราทางสังคม^{*} ดังนั้น **หลักคิด/วิธีคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนคิดมีความเข้าใจที่ถูกต้องและคิดตรงกัน** การสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสนับสนุนให้ประชาชนคิดและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และไม่ใช้คำพูดที่จะทำร้ายหรือตีตราทางสังคมแก่ผู้อื่น เช่น

สิ่งที่ควรพูด/ทำ	สิ่งที่ไม่ควรพูด/ทำ
ใช้คำว่า “โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)”	พูดชื่อสถานที่หรือเชื้อชาติประกอบกับชื่อโรค เช่น “ไวรัสฮั่น” “ไวรัสจีน” หรือ “ไวรัสเอเชีย” ชื่อทางการของโรคผ่านการพิจารณาคัดเลือกอย่างรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงการตีตราทางสังคม
ใช้คำว่า “ผู้ติดเชื้อ COVID-19”	“ผู้ป่วย COVID-19” หรือ “เหยื่อ COVID-19”
ควรพูดถึงความเสี่ยงจาก COVID-19 อย่างถูกต้องตามข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และคำแนะนำการดูแลสุขภาพที่ประกาศอย่างเป็นทางการ	กระจายข่าวลือที่ไม่ได้รับการยืนยันหรือผลิตซ้ำเนื้อหาดังกล่าวดังกล่าว การใช้ภาษาเกินความจริง ตั้งใจจะสร้างความหวาดกลัว เช่น “โรคนี้เชื้อร้ายแรงที่คร่าชีวิตคนจำนวนมาก” หรือ “หายนะของโลก” ฯลฯ

๓. หลักปฏิบัติ คือพฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนพึงปฏิบัติในช่วงสถานการณ์โรคระบาด ของไวรัสโควิด-19 โดย รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อพึงปฏิบัติ ๕ ข้อ ได้แก่

- ๑) **มีความซื่อสัตย์** ซื่อสัตย์ต่อตนเองที่จะทำตามมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเคร่งครัดและจริงจัง
- ๒) **มีวินัยรับผิดชอบ** รับผิดชอบต่อการเป็นพลเมืองที่ดี มีวินัยในการดูแลตนเอง มีวินัยทั้งต่อตนเอง และวินัยในการอยู่ร่วมกับคนที่เรารักและคนรอบข้าง
- ๓) **มีน้ำใจ** การรู้จักแบ่งปันไม่เห็นแก่ตัว แบ่งปันหน้ากากอนามัยให้ทั่วถึง และเข้าใจเห็นใจ บุคลากรทางสาธารณสุขที่กำลังสู้รบกับไวรัสฯ ให้เขามีหน้ากากอนามัยที่มีคุณภาพมากเพียงพอ คนรวยมีน้ำใจแบ่งปันให้กับคนที่ตกงาน ไม่มีกิน ไม่มีที่อยู่ แบบไม่หวังสิ่งตอบแทน ให้กำลังใจกันและกัน ไม่กล่าวร้ายป้ายสีสร้างความแตกแยก
- ๔) **การมีจิตสำนึก** จิตสำนึกแห่งตนเอง ถ้าเมื่อเราคิดว่าป่วย รับเชื้อมาแล้ว ต้องรีบเข้าพบแพทย์เพื่อรับการรักษา และมีจิตสำนึกต่อผู้อื่นที่ไม่ต้องการให้ใครป่วยเพิ่ม

๕) การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ในสถานการณ์เช่นนี้ สามารถวัดความพอเพียงในตนเองได้ โดยดูได้จากการซื้อสินค้า คือไม่ควรจะซื้อสินค้ามากเกินไป ซื้อแบบมีสติ และมีความพอประมาณ ในตนเอง ไม่กักตุนหน้ากากอนามัยซึ่งควรจะเป็นของบุคลากรทางการแพทย์ การแห่กันไปซื้อของมากมายล้วนเนื่องมาจากขาดความพอเพียง ซึ่งเชื้อไวรัสนี้ ชอบจุดอ่อนแของผู้คนที่ไร้ความซื่อสัตย์ ไร้วินัย ไร้ความรับผิดชอบ ไร้จิตสำนึกแห่งตน และไม่พอเพียง คราวเคราะห์คือคนดี ๆ ที่อยู่ในแวดวงห้อมล้อมไปด้วยคนที่ไร้คุณธรรม จึงต้องพบเจอกับเชื้อไวรัสนี้ไปด้วย ทั้ง ๆ ที่พยายามปฏิบัติตนเป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ตาม วิกฤติที่เกิดขึ้น หากเราหันกลับมามองอีกองศาหนึ่ง ก็เห็นอีกมุมมองที่ทำให้เราสบายใจขึ้นว่าเชื้อโรคเกิดขึ้นจากสภาวะปกติของโลกใบนี้เป็นเรื่องราวของธรรมชาติที่ธรรมชาติจะเคลียร์สิ่งต่าง ๆ บนโลกใบนี้เพื่อให้กลับมาสมดุล เพื่อให้มนุษย์ทุกคนสามารถไปต่อได้ ขอปิดท้ายด้วยแง่คิดดี ๆ ของพระอาจารย์ไพศาล วิสาโล ได้ให้มุมมอง “๓ ข้อดี ของโควิด-19” คือ

^{*} การตีตราทางสังคม Social Stigma ในบริบททางสาธารณสุข หมายถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับลักษณะบางอย่างที่มีร่วมกันหรือเป็นโรคบางชนิดที่เหมือนกัน ในแง่การระบาดของโรค คำนี้อาจหมายถึงการปฏิบัติต่อกับบุคคลด้วยการเรียกชื่อแบบดูแคลน การเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติแยกจากคนอื่น การปฏิบัติดังกล่าวดังกล่าวอาจมีผลกระทบท่ผู้ป่วย ผู้ดูแลคนป่วย ครอบครัว เพื่อนฝูง และชุมชน คนที่ไม่เป็นโรคแต่มีลักษณะอื่นที่เหมือนกับคนกลุ่มนี้อาจพลอยได้รับความทุกข์ร้อนใจจากการตีตราทางสังคม

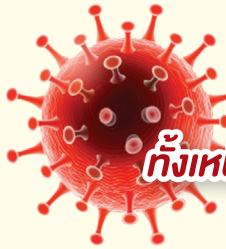
๑. ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสได้เรียนรู้...ยอมรับความเป็นจริง คือ แต่ก่อนเราคิดว่าเราเอาชนะโรคติดเชื้อได้แล้ว เพราะเรามียาปฏิชีวนะ มีวัคซีน แต่ในความเป็นจริงเราต้องยอมรับว่าโรคติดเชื้อจะอยู่กับมนุษย์ไปตลอด เพียงแต่จะมาในรูปแบบไหนเวลาใดก็เท่านั้นเอง

๒. ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสในการฝึกฝน...เจริญสติ แต่ก่อนนี้เราเอามือแตะใบหน้า เช็ดถู ลูบคลำ แกะเกาสัมผัสใบหน้า ชั่วโงะหลายครั้ง ตอนนี้เราทำแบบนั้นไม่ได้แล้ว ทำให้เราระมัดระวังมีสติที่จะไม่ทำเช่นนั้นมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เราหัดสร้างภูมิคุ้มใจ และมีสติในการดำเนินชีวิต

๓. ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสในการแสดงความเอื้อเฟื้อ...ให้แก่กันและกัน ไวรัสโควิด-19 เป็นภัยต่อร่างกายเรา แต่ความกลัวโรคระบาดเป็นภัยต่อจิตใจ ถึงขั้นสามารถทำลายความเป็นมนุษย์

ของเราได้ ก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว รังเกียจเหยียดหยามผู้อื่นที่เราจะเห็นว่าติดเชื้อ ดังนั้น ถ้ามองในแง่นี้เชื้อโควิดน่ากลัวน้อยกว่าความกลัวเชื้อโควิด ดังนั้น สิ่งที่เราควรทำก็คือ ทำอย่างไร นอกจากระวังไม่ให้เชื้อโควิดเข้าสู่ร่างกายแล้ว ต้องระวังไม่ให้ความกลัวเข้าสู่จิตใจเราจนขาดสติ และเห็นแก่ตัว และเราควรเห็นใจทุกฝ่าย มีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการบริจาคเงิน หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อป้องกันไวรัส รวมไปถึงการแบ่งปันปัจจัยในการดำรงชีวิตให้กับคนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเท่าที่เราจะสามารถเอื้อเฟื้อได้

สุดท้าย สำนักงาน กปร. ขอส่งบทกลอนโดยนายภัททะพงศ์ เทียนศรี ผู้อำนวยการกองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เพื่อเป็นกำลังใจให้กับบุคลากรทางสาธารณสุขแนวหน้าทุกคน

**“เป็นด่านหน้าฝ่าวิกฤตพิชิตโรค
ถึงเหน็ดเหนื่อยเมื่อยหม่นไม่บ่นคำ**

เป็นที่พึ่งยามวิโยคโลกระส่ำ

ขออน้อมนำอำนวยพรขอบพระคุณ”

องค์ความรู้ข้าว...ข้าวของคนพอเพียง

โดย คณะทำงานจัดการองค์ความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สังคมไทยเป็นสังคมกสิกรรม ประชากรส่วนใหญ่ปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักมาตั้งแต่โบราณ ดังนั้น “ข้าว” จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เล็งเห็นถึงความสำคัญ จึงรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปลูกข้าว ซึ่งมีข้อมูลทางวิชาการและทางปฏิบัติ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เกิดจากการสังสมองค์ความรู้ และประสบการณ์จากผู้ปฏิบัติของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายยวง เขียวนิล และกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านไทรใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต จนประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมเป็นแนวทางให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ความสำเร็จ เป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สามารถนำแนวทางในการปฏิบัติ ตั้งแต่ขั้นตอนของการเตรียมการ การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การปลูกข้าว การดูแล รวมถึง การเก็บเกี่ยว และการจัดการผลผลิตได้จนประสบความสำเร็จ

“ข้าว” เป็นอาหารหลักของคนไทยมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาล และถือเป็นชีวิตจิตใจของคนไทย การทำนาจึงเป็นอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และถือได้ว่าข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญยิ่งที่นำรายได้จำนวนมากเข้าสู่ประเทศเป็นอันดับสองของประเทศไทยรองจากยางธรรมชาติ ข้าวจึงเป็นสิ่งสำคัญของทุกคน เนื่องจากเป็นเรื่องปากท้องของคน โดยเมล็ดพันธุ์ข้าวเปรียบเสมือนชีวิตของคนปลูกข้าวเนื่องจากเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอันดับแรกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มต้นทุนการผลิต ถ้าหากว่ามีพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพที่ตรงกับความต้องการของตลาด มีความต้านทานต่อโรคและแมลง และมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นแล้ว จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าวหรือเป็นการลดต้นทุนการผลิตข้าวได้เป็นอย่างดี พันธุ์ข้าวมีหลายชนิดมีทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว มีทั้งพันธุ์ที่ปลูกเฉพาะนาปีและปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่ละสายพันธุ์มีความเหมาะสมในสภาพอากาศที่ต่างกัน โดยมีการพัฒนาผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่ดีขึ้น

เริ่มต้นมารู้จัก...ต้นข้าวกันก่อนว่าส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าว มีอะไรบ้าง

ลำต้น มีลักษณะตรง ข้างในกลวง มีความสูงตั้งแต่ ๕๐ – ๒๐๐ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับพันธุ์ข้าว โดยข้าวบางชนิดมีความยาวถึง ๕ เมตร

ใบข้าว มีลักษณะยาวแหลม มีความกว้าง ๕ – ๑๕ มิลลิเมตร ส่วนของใบหุ้มติดอยู่กับลำต้น

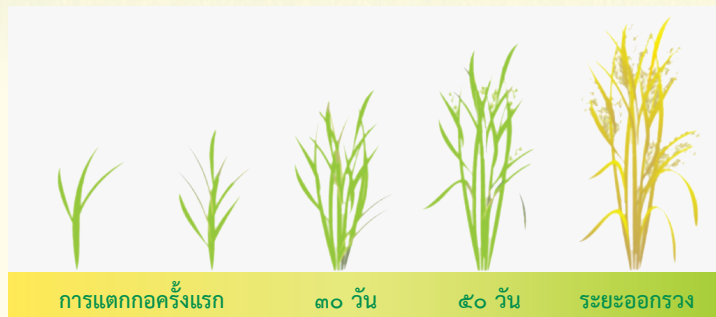
ดอกข้าว มีลักษณะเป็นรวง แต่ละดอกประกอบด้วยเกสรตัวผู้ ๖ ชูด

เมล็ดข้าว มีปลายแหลม เมล็ดเดี่ยว แห้ง มีความยาว ๕.๕๐ – ๗.๕๐ มิลลิเมตร ดูดซับน้ำได้ถึง ๒๕ ส่วนของน้ำหนักเมล็ด ภายในเซลล์เมล็ดข้าวประกอบด้วยเยื่อหุ้มต่างๆ เนื้อเมล็ด และคัพภะ ทำหน้าที่ผลิตแป้งที่ทำให้เมล็ดข้าวมีสีขาว ลักษณะเงาวาว

การเจริญเติบโตของต้นข้าว

ต้นข้าวเจริญเติบโตทั้งทางลำต้นและใบ และทางด้านการสืบพันธุ์ โดยในระยะแรกเป็นระยะต้นกล้าและระยะแตกกอ และเมื่อต้นข้าวเริ่มสร้างช่อดอก จึงผ่านระยะตั้งท้องจนถึงโผล่ช่อดอก

และผสมเกสร สำหรับการเจริญเติบโตทางลำต้นข้าวประกอบด้วย ๔ ระยะ ได้แก่ การแตกกอครั้งแรก ระยะ ๓๐ วัน ระยะ ๕๐ วัน และระยะออกรวง ดังแสดงตามรูปที่ ๑

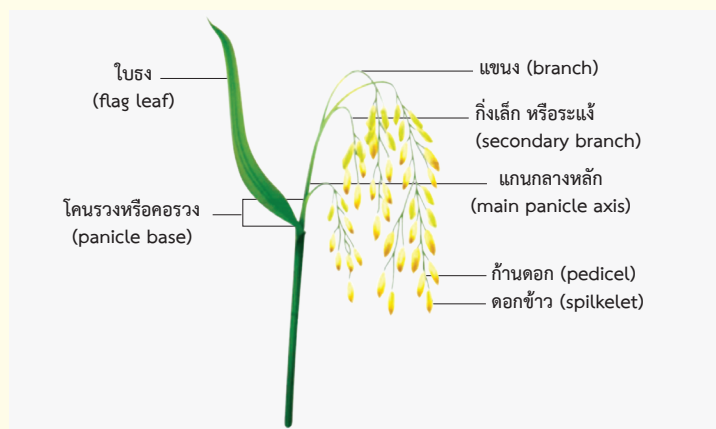

รูปที่ ๑ แสดงการเจริญเติบโตทางลำต้นข้าว

ที่มา: <http://www.ricethailand.go.th/rkb3/title-index.php-file=content.php&id=112.htm> กรมการข้าว

ส่วนประกอบของรวงข้าว

รวงข้าว หมายถึง ช่อดอกของข้าวซึ่งเกิดขึ้นที่ข้อของปล้องอันสุดท้ายของต้นข้าว ระยะระหว่างข้ออันบนของปล้องอันสุดท้ายกับข้อต่อของใบธง เรียกว่า **คอรวง** ดังนั้น คอรวงจะสั้นหรือยาว ย่อมขึ้นอยู่กับระยะระหว่างข้ออันบนของปล้องสุดท้ายกับข้อต่อของใบธง รวงข้าวประกอบด้วยก้านอันใหญ่ต่อจากคอรวงขึ้นไป แล้วแตกแขนงออกไปมากมาย **ดอกข้าว** มีก้านดอกติดอยู่ที่แขนงที่สองของรวงข้าว ลักษณะของรวงข้าว เช่น ความยาว รูปร่าง ความถี่ห่างของข้อของแขนงหรือ **ระแนง** ดังแสดงตามรูปที่ ๒

รูปที่ ๒ แสดงส่วนประกอบของรวงข้าว (Panicle)

ที่มา: <http://www.ricethailand.go.th/rkb3/title-index.php-file=content.php&id=112.htm> กรมการข้าว

ส่วนวิธีการปลูกข้าว เริ่มตั้งแต่การเตรียมการ **เลือกพื้นที่ปลูกข้าว** ให้ได้ผลดีต้องมีระดับน้ำลึกไม่เกิน ๕๐ เซนติเมตร โดยระดับและความสม่ำเสมอของพื้นที่และชนิดของดินเป็นปัจจัยที่บ่งบอกความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกข้าว **การเตรียมดินก่อนปลูกข้าว** เพื่อให้

เหมาะสมกับการงอก การเจริญเติบโต และกำจัดวัชพืช โรคพืช และแมลงศัตรูพืชที่อาศัยอยู่ในตอซัง (ตอข้าวที่เกี่ยวข้องแล้ว) และในดิน อีกทั้งยังมีผลทำให้ฟางข้าว ตอซังข้าว และวัชพืชถูกไถกลบลง ในดิน เป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน และทำให้ธาตุอาหารพืชที่สะสมไว้ในดินชั้นล่างกลับขึ้นมาอยู่ในส่วนบนของผิวดิน ซึ่งการเตรียมดินสำหรับทำนาด้วยวิธีการต่าง ๆ จะแตกต่างกันออกไป เช่น ถ้าเป็น **การปักดำ** ต้องเริ่มจากการไถตะ (การไถครั้งแรกเพื่อทำลายวัชพืชในนา) พลิกดินผิวดิน แล่นน้ำเข้านา แล้วจึงไถแปร (การไถเพื่อตัดกับรอยไถตะ ทำให้อายุไถตะแตกออกเป็นก้อนเล็ก ๆ จนวัชพืชหลุดออกจากดิน) เป็นต้น ถ้าเป็น **วิธีการหว่านน้ำตม** จะเตรียมดินเช่นเดียวกับวิธีการปักดำ แตกต่างในขั้นตอนการคราดที่ต้องปรับระดับพื้นที่ให้เรียบสม่ำเสมอ เพื่อให้ควบคุมระดับน้ำได้สะดวก และถ้าเป็นวิธีเตรียมดินทำนา **วิธีหว่าน** ต้องเตรียมดินขณะที่ไม่มีน้ำขังในแปลงนา ทำในช่วงต้นฤดูฝนขณะที่ดินมีความชื้นแล้วจึงไถตะ พลิกกลับดินให้ดินชั้นล่างได้รับก๊าซออกซิเจนจากอากาศ และเป็นการกำจัดวัชพืช แล้วค่อยไถแปร หลังหว่านเมล็ดข้าวเสร็จแล้วให้คราดกลบ เป็นต้น

ดังนั้น ในเบื้องต้นการเรียนรู้การปลูกข้าวควรให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนแรก คือ การเตรียมดิน ไปจนถึงการเก็บเกี่ยว โดยการปลูกข้าวในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิอากาศของท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงลักษณะสภาพพื้นที่ว่าเป็นพื้นที่สูงหรือต่ำ และคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ปลูกให้สอดคล้องกับสภาพในแต่ละพื้นที่และฤดูกาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีรายละเอียดที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติมก่อนลงมือปฏิบัติต่อไป

สืบสาน รักษา ต่อยอด... สร้างสุขปวงประชา (ตอนที่ ๑๓)

Nurture, Conserve and Extend: Legacy for the Happiness of the People (Part 13)

โดย กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ กองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

พระปฐมบรมราชโองการในรัชกาลที่ ๖ – ๑๐ (The First Royal Command of King Rama VI – King Rama X)

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระมหากษัตริย์ไทยนั้น พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์จักรีจะทรงกล่าวพระปฐมบรมราชโองการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระราชปณิธานในการปกครองบ้านเมืองของแต่ละพระองค์ และยังสะท้อนให้เห็นถึงการสืบสานแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อความผาสุกของอาณาประชาราษฎร์โดยเสมอมา

Upon completion of the Crowning and Investiture procedures of the Royal Coronation Ceremony in the Chakri dynasty tradition, the King gives the first Royal Command. Oath in ruling the country which reflects the determination of each king to follow the legacies of the previous kings for the happiness of the people.

พระปฐมบรมราชโองการ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๓

“ดูกรพราหมณ์ บัดนี้เราทรงราชภาระครองแผ่นดินโดยธรรมสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและสุขแห่งมหาชน เราแผ่ราชอาณาจักรเหนือท่านทั้งหลายกับ โภคสมบัติ เป็นที่พึ่ง จัดการปกครองรักษาป้องกัน อันเป็นธรรมสืบไป ท่านทั้งหลาย จงวางใจอยู่ตามสบาย เทอญ ฯ”

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘

“ดูกรพราหมณ์ บัดนี้เราทรงราชภาระครองแผ่นดินโดยธรรมสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและสุขแห่งมหาชน เราแผ่ราชอาณาจักรเหนือท่านทั้งหลายกับ โภคสมบัติ เป็นที่พึ่ง จัดการปกครองรักษาป้องกัน อันเป็นธรรมสืบไป ท่านทั้งหลาย จงวางใจอยู่ตามสบาย เทอญ ฯ”

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
เสด็จสวรรคตก่อนทรงรับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

“เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎร์ตลอดไป”

The First Royal Command

His Majesty King Vajiravudh (Rama VI) on 11 November 1910

“Holy Brahmins, we shall always rule with righteousness, for the benefit and happiness of all the people. We will look after you and the heritage, be the refuge, protector and ruler to all with virtuousness. Let all live with ease.”

His Majesty King Prajadhipok (Rama VII) on 25 November 1925

“Holy Brahmins, now we shall take full responsibility and rule the kingdom with righteousness, for the benefit and happiness of the people. We will look after you and the heritage, be the refuge, protector and ruler to all with virtuousness. Let all live with ease.”

His Majesty King Ananda Mahidol (Rama VIII)

passed away before being crowned in a Royal Coronation Ceremony

His Majesty King Bhumibol the Great (Rama IX) on 5 May 1950

“We will reign with righteousness, for the benefit and happiness of the Siamese people.”

His Majesty King Maha Vajiralongkorn

Phra Vajiraklaochaoyuhua (Rama X) on 4 May 2019

“We shall nurture, conserve, and extend, and shall reign with righteousness for the benefit and happiness of the people forever.”

พบเห็นการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือประสงค์แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติราชการกรุณาแจ้งไปยังศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) นางสาวจุไรรัตน์ อินทร์โต (ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต)
โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๗-๘๕๐๐ ต่อ ๑๓๑ โทรสาร ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๕
E-mail: anticorrupt.rdpb@gmail.com
ที่อยู่: สำนักงาน กปร. ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
Website: www.rdpb.go.th

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารภายในองค์กร และภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. เพื่อเผยแพร่นโยบาย กฎ ระเบียบ ข่าวด้าน ความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จัดทำโดย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๗-๘๕๐๐-๖ ต่อ ๑๐๒ และ ๑๒๕ โทรสาร ๐-๒๔๔๗-๘๕๕๕

พิมพ์ที่ บริษัท จดทอง จำกัด